USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudkyň JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Kateřiny Šimáčkové v právní věci žalobce: **C. U. U.,** zastoupeného JUDr. Milanem Hulíkem, advokátem, se sídlem Bolzanova 1, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 936/3, poštovní přihrádka 21/OAM, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 8. 2011, č. j. OAM - 48/ZA - ZA06 - ZA12 - 2011, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 20. 3. 2012, č. j. 63 Az 13/2011 - 41,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

[1] Výše uvedeným rozsudkem Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“) byla zamítnuta žaloba směřující proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 8. 2011, č. j. OAM - 48/ZA - ZA06 - ZA12 - 2011, kterým bylo rozhodnuto o žádosti žalobce (dále jen „stěžovatel“) o udělení mezinárodní ochrany tak, že mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1995 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), se neuděluje. O náhradě nákladů soudního řízení bylo rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení a České republice se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

[2] Krajský soud nejprve v odůvodnění svého rozsudku napadeného kasační stížností zrekapituloval odůvodnění rozhodnutí žalovaného, obsah žaloby a skutečnosti vyplývající ze správního spisu.

[3] Krajský soud poté dospěl k závěru, že stěžovatel neopustil zemi původu proto, že by byl pronásledován pro uplatňování politických práv a svobod, ani ze strachu z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité

sociální skupině, nebo zastávání politických názorů ve státě, jehož občanství má. Bylo zjištěno, že stěžovatel opustil zemi původu dobrovolně, bez nátlaku, bez násilí. V roce 2009 konvertoval ke křesťanství. Společně s dalšími lidmi pohanům zapálili v jeho vesnici modlitebnu. Do té doby stěžovatel s pohany problémy neměl, nikdy mu neublížili. Druhý den viděl ozbrojené muže, domníval se, že jej chtějí zabít a utekl do sousední vesnice, kde na něj čekal jeho přítel. Odjel do Enugu, tam se na něj pohané vyptávali. Po rozmluvě odjeli. Dva měsíce se zdržoval u kamaráda a pak odjel do Lagosu, kde bydlel do března 2009. Měl mít telefonát od pohanů, ve kterém mu sdělili, že ví, kde bydlí. K osobnímu kontaktu s pohany nedošlo. Žádný jiný problém ve vlasti neměl. Krajský soud dovodil, že nedošlo k pronásledování stěžovatele ze strany soukromých osob, neboť k osobnímu kontaktu stěžovatele s pohany vůbec nedošlo. I kdyby se stěžovatel cítil ohrožen telefonickým hovorem, neobrátil se se žádostí o pomoc na státní orgány. Krajský soud proto dospěl (ve shodě se žalovaným) k závěru, že stěžovatelem tvrzené důvody nelze podřadit pod některou z forem mezinárodní ochrany v ust. § 12 a § 14a zákona o azylu. Skutečnost, že stěžovatel má v zemi původu obavy před domnělým vyhrožováním ze strany soukromých osob, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle ust. § 12 zákona o azylu, tím spíše v situaci, kdy politický systém v zemi původu stěžovatele dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů a tyto skutečnosti v řízení o udělení azylu nebyly vyvráceny.

[4] Krajský soud zdůraznil, že nebylo prokázáno, že by státní orgány v případě stěžovatele nebyly schopny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu stěžovatele před jednáním neznámých osob. Nebylo rovněž prokázáno, že by výhružky ze strany soukromých osob byly státem prováděny, podporovány či trpěny. Stěžovatel svou situaci ve vlasti nijak neřešil, přitom mohl situaci řešit zejména odchodem do jiné části země, jakož i podáním oznámení na příslušné státní orgány. Mohl se rovněž obrátit se žádostí o pomoc na nevládní organizace. Měl přístup k ochraně své osoby.

[5] Námitky stěžovatele týkající se dodržování procesního předpisu neshledal krajský soud důvodnými. Podle názoru krajského soudu měl žalovaný dostatečné podklady, aby zjistil beze zbytku skutkový stav a mohl posoudit žádost stěžovatele. Stěžovatel využil možnosti vyjádřit se k protokolu o pohovoru a navrhnout jeho doplnění. Stěžovatel doložil listinné materiály, ve kterých však žalovaný (ani soud) neshledal žádnou souvislost s tvrzeními a skutečnostmi uváděnými stěžovatelem. Totéž platí o citacích částí zpráv BBC v žalobě - tyto dokumenty se přímo nevztahují ke stěžovateli.

III. Kasační stížnost

[6] Proti tomuto rozhodnutí krajského soudu brojil stěžovatel kasační stížností ze dne 22. 5. 2012, v níž stěžovatel označil stížnostní důvody podle ust. § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.).

[7] Stěžovatel uvedl, že předvolání k jednání krajského soudu mu bylo předáno až po nařízeném soudním jednání, proto se rozhodl zvolit si zástupce, který zaslal plnou moc krajskému soudu spolu se žádostí o zaslání rozsudku. Rozsudek byl zaslán ubytovacímu zařízení, které jej stěžovateli nepředalo, proto se stěžovatel opětovně obrátil na soud, aby mu rozsudek doručil na adresu jeho nového bydliště. Stěžovatel je přesvědčen, že podává kasační stížnost v zákonné lhůtě.

[8] Podle názoru stěžovatele jsou důvody, ze kterých podal žádost o udělení mezinárodní ochrany, podřaditelné pod důvody podle ust. § 12 zákona o azylu. Stěžovatel se domnívá, že správní orgán řádně nevyhodnotil skutečnosti jím uvedené ve vztahu k jednotlivým prvkům institutu pronásledování, a to ve vztahu k prvku závažné újmy podle § 2 odst. 7 zákona o azylu a k čl. 9 odst. 1 písm. a) směrnice Rady 2004/83/ES, o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany (dále jen „kvalifikační směrnice“). Totéž stěžovatel namítá ve vztahu k prvku selhání vnitrostátní ochrany vymezeném v ust. § 2 odst. 7 zákona o azylu a čl. 6 a čl. 7 odst. 2 kvalifikační směrnice.

[9] Stěžovatel v průběhu pohovoru vysvětlil, že opustil svou vlast na základě obav z pohanů, kteří měli usilovat o jeho život. Věrohodně vysvětlil, proč se neobrátil na státní orgány s žádostí o pomoc, neboť tyto se chovají k původcům pronásledování či hrozby vážné újmy podle toho, jak to svědčí jejich mocenským zájmům. Stěžovatel uváděl ve své žalobě, že stát nezabraňuje projevům násilí ze strany tvrzených původců pronásledování či vážné újmy. Podle názoru stěžovatele je třeba důvodnost obav posuzovat vzhledem ke skutečnosti, že k takovýmto jevům pronásledování již dochází. V průběhu řízení o stěžovatelově žalobě nebyla správním orgánem ani soudem zpochybněna tvrzení stěžovatele o možném pronásledování, kterému v zemi původu čelil. Pochybení správního orgánu, které stěžovatel napadal žalobou, spočívalo právě v chybném vyhodnocení důvodů, které stěžovatel uváděl na podporu své žádosti.

[10] Stěžovatel ke kasační stížnosti také doložil v originále a s překladem tlumočníka listinu ze dne 11. 3. 2010 nazvanou Místopřísežné prohlášení o skutečnostech, ve kterém stěžovatel prohlašuje, že v jeho vesnici (Umueji ve městě Ufuma) existuje okultní skupina, jejíž členové a hlavní kněz „provádějí“ ďábla a rituály zahrnující lidské oběti. Dále stěžovatel v prohlášení uvádí, že se této skupině postavil na odpor a zapálil jejich svatyni, proto jej okultní skupina unesla, dala do ohně a jeho noha byla popálena, stěžovateli se podařilo vyváznout a utéct pryč ze státu na ošetření na místě, kde jej „neuvidí“.

[11] Stěžovatel dále ke kasační stížnosti doložil opět v originále a v překladu tlumočníka lékařskou zprávu ze dne 20. 3. 2010, která potvrzuje, že stěžovatel oznámil popáleniny na přední a boční straně pravé nohy a chodidle a na boční straně levého chodidla, přičemž místopřísežné prohlášení ze dne 11. 3. 2010, které předložil, ukazuje, že byl oběť okultního rituálu. Dále se ve zprávě uvádí, že zranění bylo vysoce infikované a popisuje se léčba zranění.

[12] Stěžovatel závěrem navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu napadený kasační stížností zrušil a věc vrátil soudu zpět k dalšímu řízení.

[13] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že popírá oprávněnost podané kasační stížnosti. Kasační stížností napadené rozhodnutí soudu i rozhodnutí správního orgánu bylo vydáno v souladu se zákonem, žalovaný neshledal v případě stěžovatele existenci žádného z taxativně vymezených důvodů udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Jak vyplývá z konstantní judikatury a zákona o azylu, jednání soukromých osob lze

přičítat státu, jen pokud stát nelegální činnost třetích osob podporuje, toleruje či není schopen proti ní žadatele ochránit. Stěžovatele podle jeho výpovědi nikdy nikdo neohrožoval či mu nijak nepůsobil příkoří. Stěžovatel sám uvedl, že na policii nebo jiné kompetentní orgány se nikdy neobrátil, protože jim nedůvěřuje. Pomoc očekává od evropské policie. Na podkladě stěžovatelovy výpovědi a v porovnání s informacemi o zemi původu jednoznačně vyšlo najevo, že stěžovatel nevyčerpal možnosti vnitrostátní ochrany a státu není možno činnost soukromých osob v jeho případě přičítat, a to tím spíše, když správní orgán i soud shromáždil podklady, dokládající existenci forem ochrany ze strany jeho státu před aktivitami třetích osob.

[14] Závěrem žalovaný navrhuje zamítnutí kasační stížnosti.

IV. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[15] Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a zjistil, že kasační stížnost je podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené usnesení vzešlo (§ 102 s. ř. s.). Stěžovatel je též zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[16] Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud zabýval přijatelností kasační stížnosti ve smyslu § 104a s. ř. s. Kasační stížnost ve věcech azylu podle § 104a odst. 1 s. ř. s. musí být odmítnuta v případech, kdy svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje neurčitý právní pojem, jehož výklad provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaném pod č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu. 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu. 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikatorní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně. 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu. b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

[17] Z výše uvedeného vyplývá, že je v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu, aby uvedl, v čem spatřuje v mezích kritérií přijatelnosti popsaných výše, v konkrétním případě přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat. Stěžovatel v kasační stížnosti však žádné takové důvody neuvedl a Nejvyšší správní soud též důvody pro přijatelnost kasační stížnosti neshledal.

[18] Nejvyšší správní soud předně konstatuje, že stěžovatelem předložená lékařská zpráva ze dne 20. 3. 2010 a místopřísežné prohlášení z 11. 3. 2010 nejsou pro projednávanou věc relevantní, neboť stěžovatel po celou dobu správního řízení i řízení před soudem neuváděl, že by měl s pohany, kteří jej měli pronásledovat za zničení svého svatostánku, osobní konflikt. Podle ust. § 109 odst. 5 s. ř. s. Nejvyšší správní soud nepřihlíží ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí. Proto ani k těmto nově doloženým listinám (jejichž obsah ostatně ani nekoresponduje stěžovatelově výpovědi ve správním řízení) Nejvyšší správní soud při rozhodování o kasační stížnosti nepřihlížel. Stěžovatel ani v kasační stížnosti nijak neobjasnil, co mají předložené listiny dokazovat.

[19] Stěžovatel ve své kasační stížnosti uvedl, že podle svého názoru splňuje podmínky pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Z kasační stížnosti i z průběhu řízení před krajským soudem přitom vyplývá, že stěžovatel dovozuje splnění podmínky pronásledování z důvodu náboženství, kterému měl čelit ze strany pohanů, kterým zničil spolu s dalšími křesťany jejich svatostánek. Přitom ale stěžovatel neuvedl, že by došlo ke střetu s těmito pronásledovateli, pouze uvedl telefonické vyhrožování, se kterým se však neobrátil o pomoc na státní orgány či nevládní organizace.

[20] Z obsáhlých materiálů nashromážděných žalovaným v průběhu správního řízení nevyplynulo, že by stěžovatelova nedůvěra ke státním orgánům v zemi jeho původu měla reálný podklad, ani sám stěžovatel žádnou předchozí negativní zkušenost se státními orgány v zemi původu netvrdil, pouze naznačil, že podle jeho názoru by se státní orgány chovaly utilitaristicky, podle toho, zda by postih pohanů odpovídal jejich mocenským zájmům. Zde Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že ve stěžovatelově zemi původu jsou podle zpráv o zemi původu citovaných krajským soudem a žalovaným (srov. str. 9 a 10 rozsudku krajského soudu) dvě většinová náboženství - křesťanství a islám. Je-li stěžovatelovo náboženství jedním z nejpočetněji v zemi zastoupených náboženství, je nepravděpodobné, že by státní orgány měly důvod stěžovateli neposkytnout ochranu proti pohanům. Stěžovatel ani nijak blíže nedoložil, z čeho jeho nedůvěra ke státním orgánům vyplývá.

[21] Nejvyšší správní soud přitom poukazuje na svou konstantní judikaturu, podle níž nelze za původce pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu považovat soukromé osoby v případě, kdy není prokázáno, že stát není schopen nebo ochoten poskytovat proti tomuto jednání soukromých osob účinnou ochranu. Podle rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004 - 41, pro to, *„aby bylo možné shledat absenci ochrany ze strany státu, musel by stěžovatel vyčerpat všechny reálně dostupné prostředky ochrany.“* V rozsudku ze dne 14. 6. 2007, č. j. 9 Azs 49/2007 - 68, Nejvyšší správní soud rovněž uvedl, že *„skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle*

ustanovení § 12 zákona č. 325/1999, o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., tím spíše v situaci, kdy politický systém v zemi původu žalobce dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti v řízení o udělení azylu nebyly vyvráceny." Podobně v rozsudku ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 7/2004 - 37, zdejší soud dospěl k závěru, že „*Pouhá nedůvěra občana ve státní instituce, zdůvodňovaná tvrzením, že nejsou schopny jej ochránit proti kriminálním živlům, nelze podřadit důvodům pro udělení azylu dle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb.*"

[22] Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje v posuzované věci dostatečná vodítka pro vypořádání se s kasačními body. Zdejší soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností uzavřel, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji na základě § 104a s. ř. s. odmítl jako nepřijatelnou.

V. Náklady řízení

[23] Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s ust. § 120 s. ř. s., podle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo návrh odmítnut.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. září 2012

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda

senátu